

ผลกระทบของการปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของเสมียนตราอำเภอในประเทศไทย

The Effects of the Operation in Accordance with the Financial and Accounting Regulations toward the Operational Efficiency of District Finance and Accounting Officers in Thailand

กษรฤณ ธรรมประชา¹ และ สายทิพย์ จะโนภาซ²
Kasarin Tampracha¹ and Saithip Janopat²

Article History

Receive: March 29, 2023

Revised: May 26, 2023

Accepted: May 26, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบระหว่างการปฏิบัติงานตามระเบียบการเงิน และบัญชีกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเสมียนตราอำเภอในประเทศไทย จำนวน 878 คน โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเสมียนตราอำเภอในประเทศไทย จำนวน 335 คน โดยมีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมืออยู่ระหว่าง 0.84-0.88 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีครอนบาคสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามระเบียบการเงิน และบัญชี ด้านการเบิก-จ่ายเงิน ด้านการเก็บรักษาเงิน และด้านการจัดทำรายงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวก กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเสมียนตราอำเภอในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น เสมียนตราอำเภอ ควรให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานตามระเบียบกระทรวงการคลัง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ต่อภารกิจของที่ทำการปกครองอำเภอ เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐบาลมีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนอง ความต้องการของประชาชน การเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงการใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรและประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

คำสำคัญ : การปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี ; ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ; ที่ทำการปกครองอำเภอ ; เสมียนตราอำเภอ ; ระเบียบกระทรวงการคลัง

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม, Master's Degree Student in Accounting, Faculty of Management Sciences and Information Technology, Nakhon Phanom University

² อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยนครพนม, Lecturer, Faculty of Management Sciences and Information Technology, Nakhon Phanom University

ABSTRACT

The purpose of this research was to test the relationship and the effects between the operation in accordance with financial and accounting regulations and the operational efficiency of 878 district finance and accounting officers in Thailand using a questionnaire as an instrument for data collection from 335 district finance and accounting officers in Thailand with the reliability of the instrument between 0.84 - 0.88 using the Cronbach's alpha coefficient. The statistics used to analyze the data were multiple correlation analysis and multiple regression analysis. The result found that there were the relationship and positive effects between the operations in accordance with the financial and accounting regulations in the aspect of disbursement, storage and report preparation and the operational efficiency of the district finance and accounting officers in Thailand significantly at .05 level. Therefore, the district finance and accounting officers should prioritize to the operation in accordance with the Ministry of Finance regulations in order to make the operation conform with the objectives of the district administrative office's mission, efficiently achieve in government missions and be able to meet the demand of the people. The budget disbursement was carried on efficiently which reflected the use of resources worthily and cause the greatest benefit to the organization and official contact people.

Keywords : Operation in Accordance with Financial and Accounting Regulations ; Operational Efficiency ; District Administration Office ; District Finance and Accounting Officers ; Ministry of Finance Regulations

บทนำ

ปัจจุบันมีปัจจัยหลายประการที่ผลักดันให้ภาครัฐต้องทบทวนบทบาทและการทำงานของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นบริบท การเปลี่ยนแปลงที่พลิกผันอย่างรวดเร็ว ความเชื่อมโยงของโลกและสภาวะวิกฤตต่างๆ ที่ส่งผลกระทบในวงกว้าง ปัญหาซับซ้อน ที่มีรูปแบบไม่แน่นอน มีความเฉพาะ และไม่สามารถใช้แนวทางหรือวิธีการแก้ปัญหาที่มีอยู่เดิมได้อีกต่อไป (Department of Provincial Administration, 2020a) ดังนั้น ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 มาตรา 3/1 จึงมีบทบัญญัติกำหนดให้การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐบาล มีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หน่วยงานภาครัฐที่มีความใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด คือ ที่ทำการปกครองอำเภอ เป็นหน่วยงานที่เชื่อมโยงการขับเคลื่อน นโยบายสำคัญของรัฐบาลสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ จึงต้องพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจของที่ทำการปกครองอำเภอ ให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ คือการปฏิบัติงานทางการเงินและการบัญชี ทำให้บุคลากรด้านการเงินและบัญชี ต้องมีการปรับตัว พัฒนาตนเองและพัฒนาการปฏิบัติงานให้มี ประสิทธิภาพ ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ต้องมีความครบถ้วน ถูกต้อง ทันเวลา เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดที่อาจส่งผลกระทบในวงกว้าง จึงจำเป็นต้องมีการปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชีที่ดีและมีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด การปฏิบัติงานตามระเบียบ การเงินและบัญชี (Operations in Accordance with Financial and Accounting Regulations) เป็นกระบวนการ ขั้นตอน การปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการเงินและบัญชี ซึ่งต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกรมบัญชีกลาง และปฏิบัติตาม ระเบียบกระทรวงการคลัง เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายใดๆ ขึ้นกับหน่วยงาน ช่วยให้เอกสารมีความครบถ้วน และถูกต้อง ลดความเสี่ยงจากการผิดพลาด ลดความสิ้นเปลืองในการใช้ทรัพยากร และช่วยลดเวลาในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ การปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี ประกอบด้วย ด้านการเบิก-จ่ายเงิน (Disbursement) ด้านการรับเงิน (Money Receiving) ด้านการเก็บรักษาเงิน (Money Saving) และด้านการจัดทำรายงาน (Report Preparation) (Ministry of Finance, 2019) ดังนั้น การที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานตามระเบียบการเงิน และบัญชีได้อย่างครบถ้วนถูกต้อง สามารถ ป้องกันหรือลดความผิดพลาดของข้อมูลทางการเงินและบัญชี และเอกสารรายงาน มีความน่าเชื่อถือ ครบถ้วนถูกต้องและ

ทันเวลา ส่งผลให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้และก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล การปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน (Practice Efficiency) เป็นความสามารถของบุคคลที่ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จได้อย่างมีคุณภาพ ถูกต้อง รวดเร็ว ทันตามกำหนดเวลา เป็นไปตามที่กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ ที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและประหยัด เนื่องจากที่ทำการปกครองอำเภอ เป็นหน่วยงานของภาครัฐ ที่ทำงานใกล้ชิดประชาชน ถ้าหากผู้ปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่ดีย่อมทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ดังนั้นประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่ดีมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพนั้น สามารถเกิดขึ้นได้จากการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามระเบียบการเงินและบัญชีอย่างครบถ้วนและถูกต้อง เสมียนตราอำเภอ (District Finance and Accounting Officer) ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของที่ทำการปกครองอำเภอ จึงจำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ มีองค์ความรู้ ด้านการเงิน การคลังและการเบิกจ่ายเงินงบประมาณอย่างถูกต้อง รวมถึงมีคุณธรรมและจริยธรรมในการทำงาน ซึ่งทำให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น รวมถึงสามารถตอบสนอง กับการบริหารราชการที่มุ่งเน้นการทำงานที่โปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล (Department of Provincial Administration, 2020b)

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลกระทบของการปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเสมียนตราอำเภอในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่าการปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานหรือไม่อย่างไร ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเสมียนตราอำเภอในประเทศไทย ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการปฏิบัติงานทางการเงินและบัญชีให้มีประสิทธิภาพ และเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ ช่วยให้การบริหารการเงินและบัญชีมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานน้อยลง เอกสารข้อมูลมีความครบถ้วนสมบูรณ์มากขึ้น และการปฏิบัติงานมีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ ทำให้เกิดประโยชน์แก่องค์กรและประชาชนได้อย่างดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบระหว่างการปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชีกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเสมียนตราอำเภอในประเทศไทย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี (Operations in Accordance with Financial and Accounting Regulations)

การปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี เป็นกระบวนการบันทึกรายการตามเอกสาร หลักฐานให้ ครบถ้วน ถูกต้อง ตามระบบบัญชีที่กำหนด และจัดทำรายงานการเงินและบัญชีอย่างมีมาตรฐานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการดำเนินงานขององค์กร สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความโปร่งใสคุ้มค่าและประหยัด (Sudjai and Penwuttikul, 2019) ผู้ปฏิบัติงานทางการเงินและบัญชี ต้องใช้ความรู้ความสามารถทางวิชาการในการปฏิบัติงานภายใต้การกำกับ แนะนำ ตรวจสอบ และปฏิบัติงานอื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย โดยต้องก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และไม่ให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร และต้องปฏิบัติงานภายใต้ระเบียบการเงินและบัญชี เพราะถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างดียิ่งขึ้น และเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญ และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพอย่างมาก เพื่อให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานและถูกต้องตามระเบียบ มีมาตรฐานเดียวกันในการทำงาน ทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบถึงเหตุผลและขั้นตอนของการปฏิบัติงานด้านการเงินงบประมาณ และบัญชี ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และต้องปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงการคลัง โดยสามารถจำแนกการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ดังนี้ (Ministry of Finance, 2019)

1. ด้านการเบิก-จ่ายเงิน เป็นการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามขั้นตอนของระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการเบิก-จ่ายเงิน มีการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีการติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานในการเบิก-จ่ายเงิน เพื่อให้กิจกรรมทุกอย่างดำเนินการได้และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงานมีการจัดทำรายงานทางการเงินและบัญชีให้ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ และทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้องมีความน่าเชื่อถือ และไม่มีความผิดพลาด ตลอดจนผู้ปฏิบัติงานสามารถตอบปัญหาชี้แจงและให้รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลข้อเท็จจริง แนะนำและให้คำปรึกษาแก่บุคลากรคนอื่นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทางการเงินและบัญชีได้อย่างถูกต้อง (Suebsri and Yarana, 2021)

2. ด้านการรับเงิน (Money Receiving) เป็นการได้มาซึ่งเงินที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของทางราชการที่เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังกำหนด มีการตรวจสอบความถูกต้องของเงินสดและเงินโอนอย่างถี่ถ้วน มีการออกใบเสร็จทุกครั้งที่มีการรับเงิน รวมถึงมีการสรุปยอดเงินคงเหลือประจำวันอย่างสม่ำเสมอ และมีการตรวจสอบจากคณะกรรมการเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร หรือการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น สามารถวิเคราะห์ปัญหา และหาแนวทางแก้ไขป้องกันปัญหา ที่อาจจะเกิดขึ้นได้เพื่อให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพตามแผนการปฏิบัติงาน (Khumma, Tontiset, and Premanichnukul, 2018)

3. ด้านการเก็บรักษาเงิน (Money Saving) เป็นกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน การเก็บรักษาเงินรายรับต่างๆ ให้เป็นไปตามระเบียบ และเก็บไว้ในสถานที่ปลอดภัย เพื่อป้องกันการทุจริต การสูญหาย มีการจัดทำบัญชีคุมเพื่อตรวจสอบยืนยันความถูกต้องของจำนวนเงินหรือทรัพย์สินที่ตรวจนับได้จริง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ รวมถึงทำการนับเงินก่อนนำเงินเก็บเข้าตู้เงินฝาก และนำเงินไปฝากธนาคารทุกสิ้นวัน เพื่อเป็นการช่วยลดความเสี่ยงที่อาจเกิดจากความผิดพลาดจากการปฏิบัติงาน และเพื่อให้ได้ข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้อง ครบถ้วน มีความน่าเชื่อถือ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทำให้การดำเนินงานของหน่วยงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (Phrompim and Phosrichan, 2021)

4. ด้านการจัดทำรายงาน (Report Preparation) เป็นผลสรุปข้อมูลทางการเงินและบัญชีที่จัดทำขึ้นเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนด ที่มีความถูกต้อง ชัดเจน กระชับ ทันเวลา และเชื่อถือได้ โดยใช้ศัพท์และภาษาที่เข้าใจง่าย มีการจัดทำรายงานทางการเงินและบัญชีให้ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ พร้อมทั้งผู้ปฏิบัติงานมีการจัดทำเอกสารให้มีความครบถ้วนพร้อมสำหรับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาตรวจสอบ และทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้อง มีความน่าเชื่อถือ และไม่มีข้อผิดพลาด เพื่อให้สามารถช่วยสนับสนุนและขับเคลื่อนให้การปฏิบัติงานสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ (Suebsri and Yarana, 2021)

ดังนั้น การปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี (Operations in Accordance with Financial and Accounting Regulations) ผู้ปฏิบัติงานทางการเงินและบัญชี ต้องใช้ความรู้ความสามารถทางวิชาการในการปฏิบัติงานภายใต้การกำกับ แนะนำ ตรวจสอบ และปฏิบัติงานอื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย ให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานและถูกต้องตามระเบียบ มีมาตรฐานเดียวกันในการทำงาน ทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบถึงเหตุผลและขั้นตอนของการปฏิบัติงาน ด้านการเงินงบประมาณและบัญชีได้อย่างครบถ้วน อยู่บนพื้นฐานความถูกต้อง เป็นไปภายใต้ระยะเวลาที่กำหนด เพื่อไม่ให้เกิดผลเสียหายแก่ทางราชการ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญ และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Khamdam (2019) ได้ศึกษาความรู้ความสามารถของนักบัญชีและความเข้าใจในมาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานบัญชีของสำนักงานอัยการสูงสุด พบว่า นักบัญชีที่มีความรู้ มีความเข้าใจกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพงานบัญชี เนื่องจากการใช้ความรู้ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติวิชาชีพบัญชีด้วยความเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ ความเพียรพยายาม และความกระตือรือร้น รอบคอบ ส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ดังนั้นนักบัญชีต้องมุ่งเน้นในการพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ทางการบัญชี รวมไปถึงทักษะในการปฏิบัติงานบัญชีเพื่อให้ผลปฏิบัติงานที่ได้ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีไทยและหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป อันจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพและความสำเร็จในการปฏิบัติงาน งานที่ได้มีความถูกต้อง เชื่อถือได้และทันต่อเวลา

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน (Practice Efficiency)

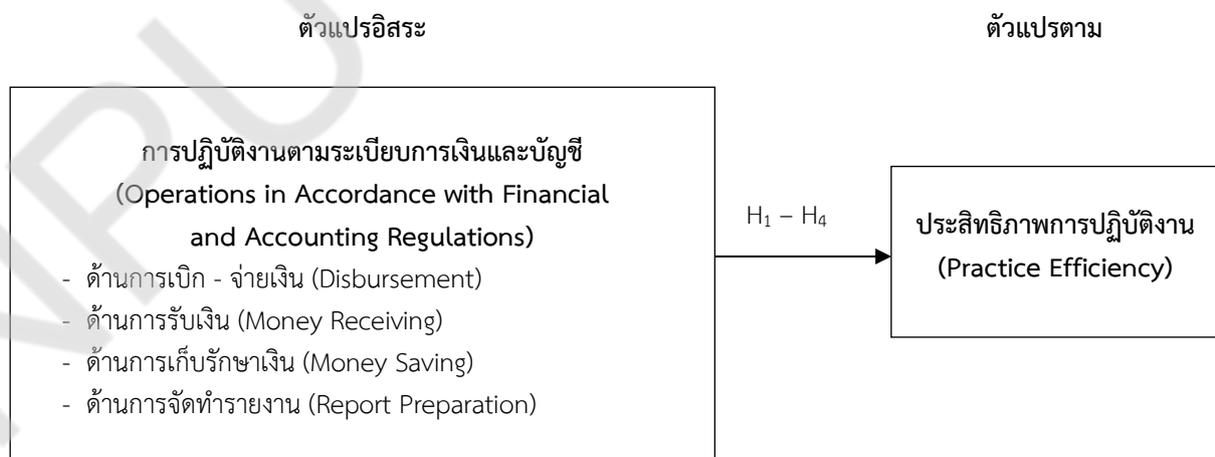
ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เป็นการกระทำกิจกรรมใดๆ ที่บรรลุผลตามที่ต้องการและตั้งเป้าหมายไว้ โดยสามารถประหยัด และลดการสูญเสียของทรัพยากรต่างๆ ในการดำเนินกิจกรรม ที่มุ่งผลิตผลลัพธ์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างทันต่อสถานการณ์ และเป็นประโยชน์ต่อองค์กรอย่างคุ้มค่า โดยอาศัยปัจจัยจากประสิทธิภาพที่เกี่ยวกับด้านบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ รวมถึงด้านการจัดการ จนได้ผลลัพธ์ที่กำหนดไว้ตามเงื่อนไขของเป้าหมาย ถูกต้องรวดเร็ว และเป็นสิ่งที่พึงพอใจขององค์กร ซึ่งเป็นความสามารถของบุคคลที่จะปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ทันตามกำหนดเวลา มีคุณภาพ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและประหยัด (Taranut, 2018) บุคคลที่ปฏิบัติงานต้องสามารถปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง รวดเร็วทันตามกำหนดเวลา เป็นไปตามที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนด โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและประหยัด ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานจึงเป็นหัวใจของการนำองค์กรที่จะนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จของการดำเนินงาน

บุคคลที่ตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถใช้กลวิธีหรือเทคนิคการปฏิบัติงานที่จะสร้างผลงานได้มาก เป็นผลงานที่มีคุณภาพเป็นที่น่าพึงพอใจ เป็นที่ปรารถนาของทุกคนในองค์กร จึงเป็นที่ทราบกันดีว่าคุณภาพเป็นมาตรฐานของการปฏิบัติงานเป็นพลังต่อเนื่องที่จะปฏิบัติงานให้ได้ระดับความเป็นเลิศ ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้เกิดจากการกระทำสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนี้ 1) ด้านคุณภาพงาน (Quality) เป็นการปฏิบัติงานที่มีผลการทำงานถูกต้องเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของกระทรวงการคลัง เกิดประโยชน์และสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้มารับบริการอย่างสูงสุด 2) ด้านปริมาณงาน (Quantity) เป็นการวางแผนการทำงานให้สอดคล้องกับปริมาณงานโดยมีการเรียงลำดับความสำคัญของงาน ผลงานที่ได้เป็นไปตามความคาดหวังขององค์กรและมีปริมาณที่เหมาะสม เมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยไม่มีงานค้าง 3) ด้านระยะเวลา (Time) เป็นการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานอย่างเหมาะสมตามลักษณะของงาน มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เทคนิค หรือวิธีการต่างๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ภายในระยะเวลาที่กำหนด และเป็นไปตามความคาดหวังขององค์กร 4) ด้านความประหยัดหรือคุ้มค่า (Economy) เป็นการปฏิบัติงานที่มีการใช้ทรัพยากรด้านการเงิน คน วัสดุ เทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างประหยัดคุ้มค่า และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ดังนั้น ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน (Practice Efficiency) เป็นความสามารถของบุคคลที่ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง รวดเร็ว ทันตามกำหนดเวลา เป็นไปตามที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนด โดยการวิจัยนี้ได้ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิด ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ Na-nan (2016) ประกอบด้วย ด้านคุณภาพงาน ด้านปริมาณงาน ด้านระยะเวลา และด้านความประหยัดหรือคุ้มค่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่ดีเกิดจากการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้อง ตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ มีการวางแผนการทำงานให้สอดคล้องกับปริมาณงานโดยมีการเรียงลำดับความสำคัญของงานเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ไม่ให้มีงานค้าง การเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปตามแผนและมีประสิทธิภาพ สะท้อนให้เห็นถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด สร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยนำพาองค์กรไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่กำหนด ไว้ได้อย่างดียิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการศึกษาผลกระทบของการปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเสมียนตราอำเภอในประเทศไทย ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดหลักการมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยประยุกต์จากแนวคิดระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ.2562 (Ministry of Finance, 2019) ตัวแปรต้น คือ การปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี (Operations in Accordance with Financial and Accounting Regulations) และประยุกต์จากแนวคิดการวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อควมมีประสิทธิภาพ ของ Na-nan (2016) ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน (Practice Efficiency) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

H₁ : การปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี ด้านการเบิก-จ่ายเงิน มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

H₂ : การปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี ด้านการรับเงิน มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

H₃ : การปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี ด้านการเก็บรักษาเงิน มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

H₄ : การปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี ด้านการจัดทำรายงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เสมียนตราอำเภอในประเทศไทย จำนวน 878 คน ซึ่งได้มาจากจำนวนที่ทำการปกครองอำเภอในประเทศไทย เนื่องจากที่ทำการปกครองอำเภอ 1 แห่ง จะมีเสมียนตราอำเภอปฏิบัติงาน 1 คน (Department of Provincial Administration, 2020c)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เสมียนตราอำเภอในประเทศไทย จำนวน 878 คน โดยมีผู้ตอบกลับแบบสอบถาม จำนวน 335 ชุด คิดเป็นร้อยละ 38.15 ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumar and Day (2001) ได้เสนอว่าการส่งแบบสอบถาม ต้องมีอัตราการตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งได้สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเสมียนตราอำเภอ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิภาคที่ตั้งของที่ทำการปกครองอำเภอ

2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชีของเสมียนตราอำเภอในประเทศไทย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ครอบคลุมเนื้อหาการปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเบิก-จ่ายเงิน ด้านการรับเงิน ด้านการเก็บรักษาเงิน และด้านการจัดทำรายงานมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.43-0.71 สอดคล้องกับ Tayraukham (2012) เสนอไว้ว่าเกณฑ์การพิจารณาค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือการวิจัยควรมีค่ามากกว่า 0.40 จึงเป็นค่าที่ยอมรับได้ สำหรับการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือตามวิธีของครอนบาค Cronbach (1970) อยู่ระหว่าง 0.72-0.87 สอดคล้องกับ Hair, Black and Anderson (2010) เสนอไว้ว่าเกณฑ์การพิจารณาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือควรมีค่ามากกว่า 0.70 จึงเป็นค่าที่ยอมรับได้

3. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเสมียนตราอำเภอในประเทศไทย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ครอบคลุมเนื้อหาประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณภาพงาน ด้านปริมาณงาน ด้านระยะเวลา และด้านความประหยัดหรือคุ้มค่าของทรัพยากร มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.63-0.79 สอดคล้องกับ Tayraukham (2012) เสนอไว้ว่าเกณฑ์การพิจารณาค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือการวิจัยควรมีค่ามากกว่า 0.40 จึงเป็นค่าที่ยอมรับได้ สำหรับการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) อยู่ระหว่าง 0.84-0.88 สอดคล้องกับ Hair, Black and Anderson (2010) เสนอไว้ว่าเกณฑ์การพิจารณาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือควรมีค่ามากกว่า 0.70 จึงเป็นค่าที่ยอมรับได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ตามจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เสนอตราอำเภอในประเทศไทย จำนวน 878 ฉบับ ตั้งแต่ เดือนเมษายน-เดือนมิถุนายน พ.ศ.2565 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับคืนมาทั้งสิ้น 335 ชุด คิดเป็นร้อยละ 38.15

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการทดสอบคุณลักษณะของตัวแปร ได้แก่ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity Test) โดยพิจารณาจากค่า Variance Inflation Factors (VIFs) และสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้ได้ทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของการปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชีกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเสนอตราอำเภอในประเทศไทย โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ตามที่ได้ตั้งสมมติฐาน ดังนี้ (1) H_1 : การปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี ด้านการเบิก-จ่ายเงิน มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน (OPE) (2) H_2 : การปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี ด้านการรับเงิน มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน (OPE) (3) H_3 : การปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี ด้านการเก็บรักษาเงิน มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน (OPE) (4) H_4 : การปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี ด้านการจัดทำรายงาน มีความสัมพันธ์ และผลกระทบกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน (OPE) ซึ่งมีรายละเอียดผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปรายผล ดังตารางที่ 1 และ ตารางที่ 2

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชีกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเสนอตราอำเภอ

ตัวแปร	OPE	DIS	MOR	MOS	REP	VIF _s
$\bar{X}$	4.29	4.53	4.70	4.48	4.59	-
S.D.	0.51	0.43	0.37	0.52	0.47	-
OPE	-	0.69*	0.59*	0.65*	0.69*	-
DIS	-	-	0.66*	0.62*	0.69*	2.17
MOR	-	-	-	0.69*	0.74*	2.63
MOS	-	-	-	-	0.75*	2.60
REP	-	-	-	-	-	3.28

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันซึ่งอาจเกิดเป็น Multicollinearity ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่า ค่า VIFs ของตัวแปรอิสระ การปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี มีค่าตั้งแต่ 2.17-3.28 สอดคล้องกับ (Keith, 2019) ได้เสนอไว้ว่าค่า VIFs ของตัวแปรอิสระน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน แต่ไม่มีนัยสำคัญ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ การปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี ในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.59-0.69 จากนั้น เมื่อนำไปทดสอบวิเคราะห์การถดถอยของแบบพหุคูณของปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณของการปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของเสมียนตราอำเภอ

การปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี	ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน (OPE)		t	sig
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.04	0.23	0.20	0.84
ด้านการเบิก - จ่ายเงิน (DIS)	0.42	0.06	7.01*	0.00
ด้านการรับเงิน (MOR)	-0.03	0.07	-0.03	0.97
ด้านการเก็บรักษาเงิน (MOS)	0.21	0.05	3.91*	0.00
ด้านการจัดทำรายงาน (REP)	0.29	0.07	4.17*	0.00
F = 115.79 p = 0.00 AdjR ² = 0.57				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า การปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี ด้านการเบิก-จ่ายเงิน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน (OPE) (สัมประสิทธิ์การถดถอย = 0.42, sig = 0.00) เนื่องจากเสมียนตราอำเภอ ต้องมีการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามขั้นตอนของระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการเบิก-จ่ายเงิน เพื่อให้การดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี มีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้มีการติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานในการเบิก-จ่ายเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Khanteetaw and Phosrichan (2022) พบว่า การปฏิบัติงานการเงิน ด้านการเบิกจ่ายเงิน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพของงาน สถานศึกษาให้ความสำคัญกับความถูกต้อง ครบถ้วนของรายการที่บันทึกไว้ในบัญชีกับหลักฐานการจ่ายเงินตามใบสำคัญหรือเอกสารหลักฐานประกอบการอนุมัติให้ถูกต้อง เพื่อป้องกันความผิดพลาดและลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต มีการแบ่งแยกผู้มีหน้าที่จัดเก็บและผู้อนุมัติออกจากกันตามหลักเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจนและให้ความสำคัญกับความถูกต้องครบถ้วนของรายการที่บันทึกไว้ในบัญชีกับหลักฐานการจ่ายทุกวัน อีกทั้ง ยังมีการติดตามผลการดำเนินงาน และแก้ไขข้อบกพร่องเป็นระยะ และต่อเนื่อง จึงยอมรับสมมติฐานที่ H₁

การปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี ด้านการเก็บรักษาเงิน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน (OPE) (สัมประสิทธิ์การถดถอย = 0.21, sig = 0.00) เนื่องจาก มีการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีเป็นไปตามกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงานตามระเบียบ ทำให้สามารถลดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน และประหยัดการใช้ทรัพยากร ทำให้งานสำเร็จได้อย่างรวดเร็วทันต่อสถานการณ์ สามารถส่งมอบงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างทันเวลา มีการเก็บรักษาเงินรายรับต่างๆ เป็นไปตามระเบียบ ทำให้สามารถป้องกันการทุจริต การสูญหายที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hongsing (2018) การเก็บรักษาและการดูแลป้องกันทรัพย์สิน เป็นการจำกัดการเข้าถึงทรัพย์สินที่มีความเสี่ยง เช่น เงินสด ทรัพย์สินที่มีค่า เอกสารหลักฐานและระบบงานที่สำคัญ เพื่อป้องกันการถูกทำลายหรือสูญหาย การทุจริต และการนำไปใช้ประโยชน์โดยผู้ที่ไม่มีความจำเป็นต้องเข้าถึงจึงควรจัดให้มีการดูแลทรัพย์สินอย่างรัดกุมและเพียงพอ มีการจัดทำทะเบียนทรัพย์สินและการตรวจนับทรัพย์สินเป็นระยะๆ เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องสามารถนำเสนอข้อมูลที่มีคุณภาพ เชื่อถือได้ให้หน่วยตรวจสอบได้ทันเวลา จึงยอมรับสมมติฐานที่ H₃

การปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี ด้านการจัดทำรายงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน (OPE) (สัมประสิทธิ์การถดถอย = 0.07, sig = 0.00) เนื่องจาก เสมียนตราอำเภอ มีการสรุปข้อมูลทางการเงินและบัญชีที่จัดทำขึ้น เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนด มีการจัดทำและตรวจสอบเอกสารให้มีความถูกต้อง ชัดเจน กระชับ สามารถนำข้อมูลไปใช้ได้ทันเวลา และเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีการใช้ศัพท์และภาษาที่เข้าใจง่ายเพื่อเป็นการสนับสนุนการปฏิบัติงานของที่ทำการปกครองอำเภอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Srirmanon, Robkob and Nachailit (2019) พบว่า ผู้ปฏิบัติงานทางด้านบัญชี จะต้องมีการจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงินการวิเคราะห์ข้อมูลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้สามารถแก้ไขการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีให้สำเร็จได้ทันเวลา จากความรู้ ประสบการณ์ ความเข้าใจ เพื่อทำให้ผู้ที่นำข้อมูลไปใช้ได้รับข้อมูลรายงานทางการเงินที่มี

ความน่าเชื่อถือ มีความถูกต้อง ครบถ้วน เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บังคับบัญชา จึงยอมรับสมมติฐานที่ H₄

การปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี ด้านการรับเงิน ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดย (OPE) ได้แก่ (สัมประสิทธิ์การถดถอย = 0.07, sig = 0.97) เนื่องจากมีแนวทางในการปฏิบัติที่เป็นการรับรู้ถึงขั้นตอน วิธีการในการปฏิบัติงานทางการเงินต่างๆ ตามขอบเขตหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ เป็นวิธีการซ้ำๆ แบบเดิม หากผู้ปฏิบัติงานมีการปฏิบัติงานเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม การเรียนรู้จากผู้ชำนาญ การทบทวนขาดความพร้อมและความสนใจในงาน ทำให้ไม่เกิดองค์ความรู้ใหม่ ไม่มีการเพิ่มพูนความรู้ทำให้ขาดความชำนาญในงาน ส่งผลให้ไม่เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับ The Comptroller General's Department (2015) กล่าวว่า การปฏิบัติงานด้านการรับเงิน ของส่วนราชการต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ.2562 รวมถึงกฎหมายระเบียบ และหนังสือสั่งการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สำหรับหน่วยงานของรัฐอื่นที่ไม่ใช่ส่วนราชการ ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานนั้น เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดการทุจริต รวมถึงลดความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อองค์กร ดังนั้นผู้ปฏิบัติงานควรมีความรู้ความเข้าใจ สามารถปรับวิธีการปฏิบัติงานให้รวดเร็ว โดยการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ มาปรับใช้ในการปฏิบัติงานในด้านการรับเงินให้เกิดความรวดเร็ว โดยคำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสม จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ H₂

สรุปผลการวิจัย

การปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชีเป็นงานที่มีลักษณะการปฏิบัติงานที่ค่อนข้างยากและละเอียดอ่อน และมีความสัมพันธ์กับทุกๆ ส่วนของการดำเนินงานและกิจกรรมของที่ทำการปกครองอำเภอ เสมียนตราอำเภอ ผู้รับผิดชอบงานด้านการเงินและบัญชีจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ระเบียบแบบแผนของทางราชการ อยู่บนพื้นฐานความถูกต้อง เป็นไปภายใต้ระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อไม่ให้ไม่เกิดผลเสียหายแก่ทางราชการ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ดังนั้น การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบระหว่างการปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชีกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเสมียนตราอำเภอในประเทศไทย ซึ่งมีการปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี เป็นตัวแปรอิสระ และประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เป็นตัวแปรตาม โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากเสมียนตราอำเภอในประเทศไทย จำนวน 335 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี ด้านการเบิก-จ่ายเงิน ด้านการเก็บรักษาเงิน และด้านการจัดทำรายงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ถึงแม้ว่าค่าสำคัญทางสถิติไม่สูง ซึ่งอาจเป็นเพราะตัวแปรนั้นมีนัยสำคัญ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง แต่เมื่อมีเหตุการณ์บางอย่างเข้ามาทำให้ตัวแปรดังกล่าวอาจไม่มีผล จึงแสดงค่าที่ต่ำ อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าการวิจัยจะแสดงค่าสัมประสิทธิ์ที่มีค่าต่ำ แต่จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องก็ยังแสดงให้เห็นได้ว่าการปฏิบัติงานตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ดังนั้น โดยรวมการปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชีส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และสามารถช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้องค์กร มีผลการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และนโยบายของรัฐบาล ผลการดำเนินงานมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามขั้นตอนของระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ และนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาระบบการจ่ายเงิน การรับเงิน และการนำส่งเงิน ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ เช่น การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาปรับใช้กับการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีเพื่อเป็นการลดขั้นตอนลดเวลา เกิดความสะดวกรวดเร็ว เกิดความประทับใจต่อประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ทำให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานได้อย่างดียิ่งขึ้น เป็นไปตามแผนขององค์กรเกิดประโยชน์สูงสุดต่อภารกิจของรัฐบาลและประชาชน

โดยสรุป การปฏิบัติงานการเงินและบัญชีมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเสมียนตราอำเภอในประเทศไทย ดังนั้น เสมียนตราอำเภอควรให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ทำให้การดำเนินงานในภาพรวมขององค์กรเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือแผนงานที่กำหนดไว้ได้อย่างดียิ่งขึ้น และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการปฏิบัติงานตามระเบียบการเงิน มีความตระหนักและยึดถือการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ มีความถูกต้อง ครบถ้วน ไม่เกิดข้อผิดพลาด และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ได้อย่างดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. เสนอแนะว่าอำเภอ ควรมีความรู้ความเข้าใจถึงขั้นตอนในการปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี เพื่อให้ผู้ให้บริการและผู้รับบริการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง แนวทางการปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการปกครองอำเภอได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. เสนอแนะว่าอำเภอ ควรปฏิบัติงานให้ได้ตรงตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับที่กำหนด โดยเฉพาะด้านการเบิก-จ่ายเงิน ซึ่งมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสูงสุด เพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดที่อาจจะส่งผลกระทบต่อภารกิจของการปกครองอำเภอ ทันท่วงทีต่อไปใช้ประโยชน์ และเป็นการสนับสนุนส่งเสริมให้ที่ทำการปกครองทุกฝ่ายงานสามารถขับเคลื่อนแผนงานนโยบายที่สำคัญไปสู่ประชาชนในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
3. จากผลการวิจัยการปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี ด้านการรับเงิน ไม่มีความสัมพันธ์และผลการทบทวนประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน อาจจะเนื่องมาจากที่ทำการปกครองอำเภอบางแห่งมีขนาดใหญ่ทำให้มีภาระงานที่มากจำนวน เสนอแนะว่าอำเภออาจมีไม่เพียงพอต่อปริมาณงาน ดังนั้นควรมีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกันง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ หรือมีการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้ทันสมัยเพื่อให้เกิดความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เช่น สถานที่หรือสภาพแวดล้อมในที่ทำงาน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน เป็นต้น เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวอาจจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเสมียนตราอำเภอในประเทศไทย
2. ควรเพิ่มวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม เป็นการสอบถามแบบเชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยมากที่สุด และถูกต้อง สามารถนำผลการวิจัย ดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตรงกับความต้องการ และก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด
3. ควรมีการศึกษาวิจัยสภาพปัญหาอุปสรรคหรือข้อจำกัดของการปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี ที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเสมียนตราอำเภอ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานขององค์กร เพื่อให้เสมียนตราอำเภอมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

ข้อจำกัดการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาและทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเสมียนตราอำเภอ ในด้านการปฏิบัติงานตามระเบียบการเงินและบัญชี แต่เสมียนตราอำเภอยังเป็นผู้รับผิดชอบงานพัสดุของที่ทำการปกครองอำเภอ ข้อมูลที่ได้จึงเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานของเสมียนตราอำเภอ ซึ่งไม่ได้ครอบคลุมภาระงานทั้งหมดที่รับผิดชอบ

References

- Aaker, D. A., Kumar, V. and Day, G., S. (2001). *Marketing Research*. (7th ed). New York : John Wiley and Sons.
- Cronbach. (1970). *The evolution of research*. New York : Harper Collins.
- Department of Provincial Administration. (2021a). *Kān bāṅg sūān rāṭchakān [division of government]*. Bangkok : Department of Provincial Administration.
- Department of Provincial Administration. (2020b). *Lakṅēn kānboṛihān læ phatthana saphayākōṅ bukkhon krommakān pokkhrōṅg 2020 [Human Resource Management and Development Criteria, Department of Provincial Administration Year 2020]*. Bangkok : Department of Provincial Administration Division

- Department of Provincial Administration. (2020c). *Phæñ patibat rāčhakāñ krommakāñ pokkhrōṅ 2020-2022 [Department of Provincial Administration Action Plan 2020-2022]*. Bangkok : Academic and Planning Division.
- Hongsing, N. (2018). Phonkrathop khōṅ prasitthiphāp rabop kāñ khuāpkhum phāinai thī mī tō khwāmsamret khōṅ ‘ongkōñ pokkhrōṅ sūān thōṅthīn nai khēt chāngwat rōj ‘et.[Effects of Internal Control System Efficiency on Organizational Success of Local Administrative Organization in Roi-et Province]. *journal Rajabhat Maha Sarakham University*. 5(2),25-36.
- Hair, J. F., Black, W. C. and Anderson, R.E. (2010). *An wikhro khōmūñ laī tuā [Multivariate data Analysis]*. (6th ed). New Jersey : Pearson Education International.
- Khanteetaw, R. and Phosrichan, A. (2022). Phonkrathop khōṅ kāñ khuāpkhum phāinai dāñ kānngōēn thī mī tō prasitthiphāp kāñbōrihāñ sinsap khōṅ wittthayalai ‘āchīwasuksā ‘ēkkachon nai prathēt Thai [The Effect of Financial Internal Control on Asset Management Effectiveness of Private Vocational Education Colleges in Thailand]. *journal Khon Kaen University*. 10(1), 122-134.
- Khamdam, J. Ritkaew, Supit. And Ujirapongpan, Somnuk. (2019). Khwāmru khwāmsāmāt khōṅ nak banchī læ khwāmkhaočhai nai mātrathāñ kāñchat tham banchī phāk rat thī mī phon tō ‘apa ra sitthi phāp ngāñ banchī khōṅ samnakngāñ ‘aiyākāñ sūngsut [Accountants’ Knowledge and Competency and Their Understanding of Public Sector Accounting Standards Affecting Accounting Performance of Office of the Attorney General]. *Executive Journal School of Management, Walailak University*. 39(2),52-65.
- Keith, T. Z. (2019). *Kāñ thoththōj phahukhūñ læ ‘ūñ ‘ūñ : khwāmru būāngton kiēokap kāñ thoththōj phahukhūñ læ khōṅsāṅ kānsāṅ bāpčhamlōṅ samakāñ [Multiple Regression and Beyond : An Introduction to Multiple Regression and Structural Equation Modeling]*. (3rd ed). Oxfordshire : Routledge.
- Khumma, P. Tontiset, N. and Prempnichukul, V. (2018). Khwāmsamphan rawāṅg kāñphatthāñ samatthana dāñ wichāchīp banchī kap prasitthiphāp kāñ patibat ngāñ khōṅ nakwichākāñ ngōēn læ banchī mahāwittthayalai theknōlōyī rāt mongkhon ‘Isāñ [Relationships between Accounting Professional Competency Improvement and Job Efficiency of Financial and Accounting Officers of Rajamangala University of Technology Isan]. *journal Rajabhat Maha Sarakham University*. 5(2),53-62.
- Ministry of Finance. (2019). *Rabiāp krasūāṅ kāñkhlāṅ wādūai kāñ bāek ngōēn čāk khlāṅ kāñ rap ngōēn kāñ čai ngōēn kāñkep raksā ngōēn læ kāñnam ngōēn song khlāṅ Phō. So. 2562 [Regulations of the Ministry of Finance on withdrawing money from the treasury, receiving money, paying, keeping money and sending money to the treasury B.E. 2562]*. Bangkok : Ministry of Finance.
- Na-nan, K. (2016). *Kāñchatkāñ phonkāñ phonkāñ patibat ngāñ [Performance Management]*. Bangkok : se-education public company limited.
- Phrompim, K. and Phosrichan, N. (2021). Phonkrathop khōṅ kāñ khuāpkhum phāinai ngōēn noṅ ngoppamāñ thī mī tō prasitthiphāp kāñbōrihāñ sapphayākōñ khōṅ sathāñ suksā sangkat samnakngāñ khana kammakāñ kāñ ‘āchīwasuksā nai prathēt Thai [The Effect of Internal Control of the Off-Budgetary on Resource Management Efficiency of Educational Institutions under Vocational Education Commission]. *journal Chiang Rai Rajabhat University*. 14(2),89-105.

- Suebsri, N. and Yarana, C. (2021) *Kānsuksā nāoṭhāng kānphatthana kān patibat ngān dān kāngcōēn lāe banchī nai samnangkān suksāthikān chāngwat sangkat samnangkān palat krasuāng suksāthikān* [A Study of Guidelines for the Development of Financial and Accounting Operations of the Provincial Education Office under the Office of the Permanent Secretary Ministry of Education]. *journal Ubon Ratchathani University*. 10(1),75-97.
- Srimanon, I. Robkob, A. and Nachailit, I. (2019). *Khwāmsamphan rawāng khwām chīeochān nai kān patibat ngānkān banchī samai mai kap prasitthiphāp kān patibat ngān khōng nak banchī 'ongkān pokkhrōng suān thōngthin nai phāk tawan 'ōk chiāng nūa* [Relationships between Modern Accounting Expertise and practice Efficiency of Accountant of Local Administration in Northeastern of Thailand]. *journal Roi Et Rajabhat University*. 13(2),167-178.
- Sudjai, S. and Penwuttikul, P. (2019). *Khunnalaksana khōng nak banchī nai yuk thailān 4.0 thī song phon tō phon samrit nai kān patibat ngān khōng Samnangkān Sān Yuttitham* [Characteristics of the Accountants in Thailand 4.0 that Affect Practice Success of Office of the Judiciary (Unpublished master' thesis)]. Sripatum University, Bangkok, Thailand.
- Taranut, S. (2018). *Kānsuksā prasitthiphāp nai kān patibat ngān khōng khārāchakān suān thōngthin nai khēt phūnthī 'amphōe Chōm Thōng chāngwat chiāng mai* [A Study on Efficiency in Operations of the Local Government Officers at Chomtong District, Chiang Mai Province (Unpublished master' thesis)]. Chiang Mai Rajabhat University, Chiang Mai, Thailand.
- The Comptroller General's Department. (2015). *Khūmū kān banchī phāk rat samrap suān rāchakān* [Public sector accounting guide for government agencies]. Bangkok Thailand, Government Accounting System Group : Bureau of Government Accounting Standards.
- Tayraukham, S. (2012). *Rabīap withī wīchai thāng sangkhommasāt lāe manutsayasāt* [Research Methodology for Social Sciences and Humanities]. (5th ed). Mahasarakham : Mahasarakham University Press.